

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Cursus studiorum monasticorum, sive series sublimium disciplinarium - Cod. Ettenheim-Münster 99-110

Theologica universa - Ettenheim-Münster 108 - Tom. II

Cartier, Gallus

[S.l.], 1795

Proemium

[urn:nbn:de:bsz:31-111018](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-111018)

Tomi Secundi
Theologiae Universalis

Theologia
Universalis Ettoniana

Tomi Secundi
Tractatus Secundus

De
Angelis & Homine.
Prooemium.

i.

B. H. h.

i.

Postquam sufficienter, quan-
tum arbitramur, ea praecedenti Tracta-
tu expendimus, quae Deum prout in
se est, atque ad intra seu immanenter
operatur, atque adeo etiam divina-
rum ~~personarum~~ personarum pro-
ceptiones spectant; Doctrina ordo
postulare videtur, ut modo de his
agamus, quae ipse ad extra seu tran-
scurter operatur, nempe de crea-
turarum à Deo proceptionibus dispe-
ramus.

Operationes autem Dei ad extra
tres omnino numerantur, seu triplici-
ter creatura à Deo procedere intelli-
gitur, creatione scilicet, conservatione
et immediato concursu ad singulos cau-
sarum secundarum actiones, quem
Thomista promotionem divinam cau-
sas secundas ad agendum applicantem,
nuncupant.

Creatio dupliciter sumitur. 1°
latius et improprie pro qualibet pro-
ductione, quo sensu Sapientia De se
ipsa dicit Eccli 24. v. 14. Ab initio et
ante saecula creata sum. Et Ephes. 4. v. 24.

2. In dicitur novum hominem, qui secundum Deum creatus est. 2° Strictius et proprie pro productione ex nullo prejacente subjecto, quo sensu hic accipitur, atque definitur, productio totius entis ex nihilo. De qua intelligenda sunt haec Moysis verba Genes. i. v. 1. In principio creavit Deus coelum et terram, ut constat ex c. 7. v. 28. lib. 2. Machab. Peto, nate, ut aspicias ad coelum et terram, et ad omnia, quae in eis sunt, et intelligas, quia ex nihilo fecit illa Deus, et hominum genus. Unde Concilium Lateranense IV. Cap. Firmiter ait: Utramque de nihilo condidit creaturam, spiritua-lem et corporalem.

Conservatio est continuata rei productio, seu continuus influxus in effectum. Quod autem creatura continuo influxu a Deo pendant declarat Scriptura, Psal. 103. Auferes spiritum eorum, et deficient, et in pulverem suum revertentur: emittes spiritum tuum, et creabuntur. Act. 17. v. 28. In ipso... vivimus. Heb. 1. portans... omnia verbo virtutis suae.

Concursum est ipsa creatura actio, prout est a Deo tanquam primo motore, et causa universali rerum omnium, live promoveat, et applicet causas secundas ad opus, live cum illis simultaneè concurrat. Huius divini concursus necessitatem et existentiam declarat Scriptura, Act. 7. v. 28. In ipso... vivimus, et movemur, et sumus. Et Luc. 4 v. 30. Judaeis concurrentibus, ut Christum Deum praecipua-

2 4

3.
rent ex supercilio montis, ipse transiens per
medium illorum ibat, invisibilis nimirum
factus, Deo conuersum denegante eorum
oculis alioguin apertis. Habetur etiam
ex celebri Philosophorum effato, operari
sequitur esse: atqui, ex dictis, creatura
num esse absolute indiget continuo et
immediato Dei influxu: ergo et earum
operari. Deinde, omnis creatura essen-
tialiter pendet a Deo immediate influen-
te: ergo et eius productio; nam productio
creaturae est ipsamet creatura in motu
imperfecto, seu transiens a non esse ad
esse; ergo si creatura in nullo statu pos-
sit esse sine Dei influxu, sequitur De-
um influere ad eius productionem, seu
ad ea, quae ipsa producit. De creaturis
ergo secundum se spectatis ita nobis huius
differendum, ut non tam infas, quam
Deum in ipsis operantem, et quidem ple-
nius, quam anima in corpore, quod vivi-
ficat, intruentes, illum solum miseremus et
adoremus in operibus eius, siue aduersa,
siue prospera videantur.

Coro fide tenemus, creaturas 2
generatim dividi in invisibiles seu spiri-
tuales, et visibiles seu corporeas: pri-
oris generis sunt Angeli et anima huma-
na, quibus, ut jam in Metaphysica
nostra adnotavimus*, nonnulli recentio-
res Philosophi bellua animam adiungunt;
secundi generis sunt omnia quae corpo-
rea sunt et materialia. Enque patet,
quod inter creaturas nonnullae sunt, quae
omnino spirituales esse dignoscuntur,
ut Angeli; aliqua proorsus materiales,

* part. 2. c. 9.

4. ut corpora; alia vero ex Spiritu et corpore
constantes, ut homo; de quibus singul-
latim presenti Tractatu agemus, quem
quia inter illas creaturas praeipuae et
prime sunt Angeli, ab illorum nomi-
ne cum plerisque Theologis nomen
vimus; quamvis non modo de illis,
sed et de aspectabilis hujus universi
productione; necnon de homine,
ad cuius usum condita sunt omnia,
que sub sensu cadunt; Simus autem,
non quidem more Philosophorum,
qui naturam duem curiose sequun-
tur; sed Theologorum, qui, iuxta
Textudiarum, plura scire non ambi-
unt, quam quae à Deo revelante di-
dicerunt; cum alia ad salutem mini-
me sint necessaria.

Tribus porro capitibus hunc
Tractatum concludemus, in quorum
primò ea de Angelis expendemus, quae
postilla, quae de ipsis in metaphysica nos-
tra adnotavimus, adhuc expendenda
supereffe videntur. In secundo de
aspectabilis hujus universi productione
tractabimus, et in Tertio denique de
homine differemus.